

[Etusivu](#) > ... > [Kanteen Nostaminen](#) > [Missä Ja Miten?](#) > [Asian Vieminen Tuomioistuimeen](#) > Bulgaria

Asian vieminen tuomioistuimeen

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Bulgaria

1 Onko asia välttämättä vietävä tuomioistuimeen vai onko olemassa muita vaihtoehtoja?

Asian vieminen tuomioistuimeen on yksi useista käytettävissä olevista riidanratkaisukeinoista.

Ennen asian tuomioistuimeen viemistä osapuolet voivat ensin pyrkiä sopimaan riitansa tuomioistuimen ulkopuolella.

Jos osapuolet eivät kykene keskenään sopimaan riitaa, ne voivat turvautua sovitteluun. Sovittelu on vapaaehtoinen ja luottamuksellinen tuomioistuimen ulkopuolinen riitojenratkaisumenettely, jossa kolmantena osapuolena oleva sovittelija auttaa osapuolia pääsemään sopimukseen. Sovitteluun osallistuminen on vapaaehtoista, ja osapuolet voivat vetäytyä siitä milloin tahansa.

Sovittelija toimii puolueettomasti eikä määrää ratkaisua riitaan. Sovittelumenettelyssä kaikki asiat ratkaistaan osapuolten yhteisellä sopimuksella.

Riitaa koskevat neuvottelut ovat luottamuksellisia. Sovitteluun osallistuvilta edellytetään, että he eivät paljasta mitään olosuhteita, tosiseikkoja eivätkä asiakirjoja, jotka ovat tulleet heidän tietoonsa menettelyn aikana.

Oikeusministeriön verkkosivustolla on luettelo sovittelijoista, joihin osapuolet voivat ottaa yhteyttä, jos ne haluavat käyttää sovittelua riitansa ratkaisemiseksi tuomioistuimen ulkopuolella. Monet tuomioistuimet ovat perustaneet riitojenratkaisu- ja sovittelukeskuksia, jotka tekevät yhteistyötä luettelossa olevien sovittelijoiden kanssa.

Toinen vaihtoehtoinen tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisukeino on välimiesmenettely. Sitä voidaan käyttää omaisuusriidoissa, lukuun ottamatta riitoja, jotka koskevat esineoikeuksia, kiinteän omaisuuden hallussapitoa, elatusapua tai työntekijöiden oikeuksia. Välityspalveluja voi tarjota pysyvä elin tai vaihtoehtoisesti välimiesmenettely voidaan aloittaa tietyn riidan ratkaisemiseksi (tapauskohtainen välimiesmenettely). Välimiesmenettely toteutetaan, jos riidan osapuolet ovat tehneet välityssopimuksen. Välityssopimuksessa vahvistetaan osapuolten suostumus saattaa välimiesmenettelyn ratkaistaviksi kaikki tai osa niistä riidoista, joita saattaa syntyä tai on syntynyt osapuolten välillä tietyssä sopimussuhteessa tai muuhun kuin sopimukseen perustuvassa suhteessa. Välityssopimus voi olla joko toiseen sopimukseen sisältyvä välimieslauseke tai erillinen sopimus. Välityssopimus on tehtävä kirjallisena. Se katsotaan kirjalliseksi, jos se on tehty osapuolten allekirjoittamalla asiakirjalla tai kirjeenvaihdolla, teleksiviesteillä, sähköillä tai muilla viestintävälineillä.

Välityssopimuksen katsotaan olevan olemassa myös silloin, jos vastaaja on kirjallisesti tai välimieskäsittelyn kirjalliseen selostukseen kirjatulla pyynnöllä suostunut riidan käsittelyyn välimiesoikeudessa. Sen katsotaan olevan voimassa myös siinä tapauksessa, jos vastaaja osallistuu välimiesmenettelyyn antamalla vastineen, toimittamalla näyttöä, esittämällä vastavaatimuksen tai olemalla läsnä välimieskäsittelyssä kiistämättä välimiesoikeuden toimivaltaa.

Välityssopimuksessa osapuolet määrittelevät välityselimen, jonka ratkaistavaksi ne haluavat saattaa riidan, tai

tietyn välimiehen, jonka ne haluavat nimittää, sekä ne välimiesmenettelysäännöt, joita ne haluavat sovellettavan riidan ratkaisuun. Välimiesoikeuden menettelyjä ohjaavat yleensä välimiesmenettelysäännöt.

Lisätietoja on sivulla [Tuomioistuinten toimivalta](#).

2 Onko asian vireillepanolle jokin määräaika?

Vireillepanon määräajat vaihtelevat tapauksen mukaan. Vireillepanon suhteen voi olla erilaisia vanhentumisaikoja (joiden umpeuduttua itse aineellinen oikeus lakkaa) tai preklusiivisia määräaikoja (joiden umpeuduttua lakkaa vain oikeus panna asia vireille tuomioistuimessa). Lisätietoja on sivulla [Menettelylliset määräajat](#).

Jotta vireillepanon määräaika ei ylitettäisi, kussakin tapauksessa on suositeltavaa pyytää neuvoa asianajajalta.

3 Onko asia vietävä tuomioistuimeen juuri tässä jäsenvaltiossa?

Ks. [Tuomioistuinten toimivalta](#).

4 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon oma kotipaikkani ja vastapuolen kotipaikka ja muut kanteeni käsittelypaikkaan vaikuttavat tekijät?

Yleissääntönä on, että asia viedään sen alueen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jolla vastaajalla on vakituinen osoite tai sääntömääräinen kotipaikka.

Tietyn tyyppisiin vaatimuksiin sovelletaan kuitenkin erityissääntöjä osapuolen aseman tai riidan kohteen mukaan seuraavasti:

Kanteet alaikäisiä tai oikeustoimikelvottomia henkilöitä vastaan nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla asianosaisen oikeudellisen edustajan kotipaikka sijaitsee.

Kanteet sellaisia henkilöitä vastaan, joiden osoite ei ole tiedossa, nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla henkilön asianajajan tai oikeudellisen edustajan kotipaikka sijaitsee. Jos henkilöllä ei ole asianajajaa tai oikeudellista edustajaa, kanne nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla kantajan kotipaikka sijaitsee.

Kanteet oikeushenkilöitä vastaan nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla oikeushenkilön sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee. Kanteet riita-asioissa, jotka ovat syntyneet suorista suhteista tällaisten instituutioiden tai oikeushenkilöiden osastoihin tai sivuliikkeisiin, voidaan vaihtoehtoisesti nostaa sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla osasto tai sivuliike sijaitsee.

Kanteet valtiota ja valtion laitoksia vastaan, niiden yksiköt ja osastot mukaan luettuina, nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla riidan aiheuttaneet oikeussuhteet ovat syntyneet. Poikkeuksena ovat kanteet, jotka on nostettava sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla kiinteä omaisuus sijaitsee tai jolla testamentti pannaan toimeen. Jos oikeussuhteet ovat syntyneet toisessa maassa, kanne nostetaan Sofian toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Jos vaatimus koskee kiinteään omaisuuteen kohdistuvia esineoikeuksia, yhteisomistuksessa olevan omaisuuden jakamista tai kiinteän omaisuuden omistusoikeuksien rajaamista tai palauttamista, kanne nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla omaisuus sijaitsee. Myös kanteet, jotka koskevat asiakirjoja, joilla vahvistetaan tai siirretään kiinteään omaisuuteen kohdistuvia esineoikeuksia, sekä kiinteään omaisuuteen kohdistuvia esineoikeuksia koskevien asiakirjojen kumoamista tai mitättömäksi julistamista, nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla omaisuus sijaitsee.

Perintöä, testamentin täydellistä tai osittaista peruuttamista, perinnönjakoa tai omaisuuden vapaaehtoisen jaon mitätöintiä koskevat kanteet nostetaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla testamentti pannaan toimeen. Jos testamentintekijä on Bulgarian kansalainen mutta testamentti pannaan toimeen toisessa maassa,

edellä 1 kohdassa tarkoitetut vaatimukset voidaan esittää sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla testamentintekijällä oli viimeinen vakituinen osoite Bulgariassa, tai sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla omaisuus sijaitsee.

Sopimukseen perustuvia rahasaatavia koskevat kanteet voidaan nostaa myös sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla velallisen nykyinen osoite on.

Elatusapua koskevat kanteet voidaan nostaa myös sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla kantajan vakituinen osoite on.

Kuluttajien nostamat ja kuluttajia vastaan nostettavat kanteet saatetaan sen alueen toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäviksi, jolla kuluttajan nykyinen osoite on, tai, jos nykyistä osoitetta ei ole, jolla kuluttajalla on vakituinen osoite.

Työntekijät voivat nostaa kanteen työnantajaansa vastaan myös sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla he yleensä työskentelevät.

Vahingonkorvauskanteet voidaan nostaa sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla vahinko tapahtui.

Vahingon kärsinyt osapuoli voi nostaa [vakuutuslain](#) (*Kodeks za zastrahovaneto*) nojalla korvauskanteen vakuutusenantajaa, takuurahastoa ja Bulgarian ajoneuvovakuutusenantajien kansallista toimistoa vastaan sen alueen toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla kantajalla oli vakuutustapahtuman sattua nykyinen tai vakituinen osoite, sääntömääräinen kotipaikka tai vakuutuspaikka. Kanne, joka kohdistuu eri tuomiopiireihin kuuluviin vastaajiin tai koskee muissa tuomiopiireissä sijaitsevaa omaisuutta, nostetaan kantajan valinnan mukaan tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen jollakin näistä alueista.

Osapuolet eivät voi muuttaa lailla annettua toimivaltaa. Omaisuusriitojen osapuolet voivat kuitenkin kirjallisella sopimuksella valita jonkin muun kuin sen tuomioistuimen, jonka toimivaltaan asia alueellista toimivaltaa koskevien sääntöjen mukaan kuuluu. Tätä säännöstä ei sovelleta tuomioistuihin, joilla on toimivalta kiinteän omaisuuden [sijaintialueella](#).

Sopimukset, jotka koskevat tuomioistuimen valintaa kuluttajansuojaan ja työlainsäädäntöön liittyvissä riidoissa, ovat päteviä vain, jos ne on allekirjoitettu riidan syntymisen jälkeen.

5 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon kanteen sisältö ja sen rahamääräinen arvo?

Asian vireillepanoa koskevat yleiset säännöt ovat asian luonteen ja saatavan arvon mukaan seuraavat:

Piirituomioistuimilla on toimivalta käsitellä kaikki siviiliasiat, lukuun ottamatta asioita, jotka maakuntatuomioistuimet käsittelevät ensimmäisenä oikeusasteena. Maakuntatuomioistuimella on ensimmäisen asteen tuomioistuimena toimivalta seuraavissa asioissa:

1. vanhemmuuden vahvistamiseen tai kiistämiseen, adoption purkuun, vajaanvaltaiseksi julistamiseen tai vajaanvaltaisuuden peruuttamiseen liittyvät kanteet
2. omaisuuteen tai muihin esineoikeuksiin liittyvät kanteet, jos kyseisen omaisuuden arvo on yli 50 000 leviä
3. siviili- ja kauppaoikeudelliset kanteet, jos kanteen arvo on yli 25 000 leviä, lukuun ottamatta elatusapuun, työlainsäädäntöön tai perusteettoman edun palauttamiseen liittyviä kanteita
4. kanteet, jotka koskevat rekisteröinnin pätemättömyyden tai mitättömyyden vahvistamista tai sen toteamista, että rekisteröintiä ei ole suoritettu laissa säädetyissä tapauksissa
5. saatavat, niiden arvosta riippumatta, jotka on liitetty yhteen hakemukseen maakuntatuomioistuimen toimivaltaan kuuluvan saatavan kanssa, jos ne on määrä käsitellä samassa menettelyssä
6. muiden lakien mukaan maakuntatuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat kanteet.

6 Voinko panna asian vireille itse vai onko minun otettava avuksi

oikeudellinen neuvonantaja, esimerkiksi asianajaja?

Kantaja voi nostaa kanteen henkilökohtaisesti tai valtuutetun edustajan välityksellä. Osapuolten valtuutettuina edustajina voivat toimia

1. asianajajat
2. asianosaisten vanhemmat, lapset tai puoliso
3. oikeudelliset neuvonantajat tai muut kyseisen toimielimen, yrityksen, oikeushenkilön tai elinkeinonharjoittajan työntekijät, joilla on oikeustieteen koulutus
4. valtiovarainministerin tai alueellisen kehityksen ja julkisten töiden ministerin valtuuttamat maakuntien kuvernöörit, jos edustettavana osapuolena on hallitus
5. muut laissa säädetyt henkilöt.

Valtakirja, jolla edustaja valtuutetaan tehtävään, on liitettävä hakemukseen.

7 Mihin on käytännössä otettava yhteyttä asian vireillepanoa varten: tuomioistuimen kansliaan, kirjaamoon vai johonkin muuhun hallintoelimeen?

Hakemukset jätetään yleensä tuomioistuimen kirjaamoon, jossa tuomioistuimen kirjaaja ottaa ne vastaan tuomioistuimen työaikana. Hakemuksia voi lähettää myös postitse asianomaiselle tuomioistuimelle osoitettuina.

8 Millä kielellä kanteen laaditaan? Voiko sen tehdä suullisesti vai onko asia aina esitettävä kirjallisesti? Voiko kanteen toimittaa faksilla tai sähköpostilla?

Hakemus on laadittava bulgarian kielellä ja toimitettava tuomioistuimelle kirjallisesti. Hakemuksen voi lähettää postitse mutta ei faksilla tai sähköpostitse. Siviiliprosessilain (*Grazhdanski protsesualen kodeks*) mukaan kaikkien menettelyn osapuolten toimittamien vieraskielisten asiakirjojen mukana on oltava bulgariankieliset käännökset, jotka osapuolet ovat todistaneet oikeiksi.

9 Onko kanteen nostamista varten valmiita lomakkeita? Jos ei ole, mitä asiakirjoja tuomioistuimelle on toimitettava?

Hakemukset on toimitettava kirjallisesti. Varsinaisia hakemuslomakkeita ei ole, lukuun ottamatta mallihakemusta täytäntöönpanomääräystä ja muita oikeusministeriön hyväksymiä asiakirjoja varten siviiliprosessilain mukaisen maksamismääräysmenettelyn yhteydessä. Hakemuksille asetetaan siviiliprosessilaissa useita vähimmäisvaatimuksia, mutta siinä ei säädetä mistään tietystä hakemuslomakkeesta. Siviiliprosessilain mukaan hakemuksen on sisällettävä seuraavat tiedot: tuomioistuimen nimi; kantajan ja vastaajan sekä heidän mahdollisten oikeudellisten edustajiensa tai asiamiestensä nimet ja osoitteet, kantajan henkilötunnus sekä mahdollinen faksi- ja teleksinumero; saatavan arvo, jos se voidaan arvioida; sekä tieto siitä, mihin hakemus perustuu, hakemuksen aihe ja hakemuksen jättäneen henkilön allekirjoitus. Kantajan on ilmoitettava hakemuksessaan, mitä todisteita hän toimittaa ja mitä tosiseikkoja hän aikoo niiden avulla osoittaa todeksi. Lisäksi kantajan on esitettävä kaikki saatavillaan olevat kirjalliset todisteet.

Kantajan tai hänen edustajansa on allekirjoitettava hakemus. Jos kanteen nostaa kantajan puolesta toimiva edustaja, hakemuksen mukana on oltava valtakirja, jossa vahvistetaan, että edustaja on valtuutettu nostamaan kanteen. Jos kantaja ei osaa tai voi allekirjoittaa hakemusta, valtuutetun henkilön on allekirjoitettava se ja ilmoitettava, miksei kantaja ole itse allekirjoittanut hakemusta. Hakemus toimitetaan tuomioistuimelle yhtä monena kappaleena kuin asiassa on vastaajia.

Hakemuksen mukana on toimitettava seuraavat asiakirjat: valtakirja, jos hakemuksen toimittaa asiamies; tarvittaessa asiakirja, jossa vahvistetaan, että tuomioistuinmaksut ja kulut on maksettu; sekä hakemuksen ja sen liitteiden jäljennökset, yksi kappale kullekin vastaajalle.

10 Onko tuomioistuimelle maksettava jotain? Jos on, missä vaiheessa maksu peritään? Onko asianajajalle maksettava jo kanteen vireillepanosta alkaen?

Kanteen nostamisen yhteydessä on myös maksettava tuomioistuinmaksuja, jotka määräytyvät saatavan arvon ja menettelyjen kustannusten mukaan, ellei laissa muuta säädetä. Jos saatavan arvoa ei voida arvioida, tuomioistuinmaksut määrittää tuomioistuin. Saatavan arvon ilmoittaa kantaja. Kyseessä on käsiteltävän asian rahallinen arvioiminen.

Vastaaja tai tuomioistuin (omasta aloitteestaan) voi esittää kysymyksiä saatavan arvosta viimeistään ensimmäisessä käsittelyssä. Jos ilmoitettu arvo on epärealistinen, tuomioistuin määrittää saatavan arvon.

Tuomioistuinmaksut voivat olla yksinkertaisia tai suhteellisia. Yksinkertaiset maksut määritetään menettelyyn liittyvien aineellisten, teknisten ja hallinnollisten kulujen perusteella. Suhteelliset maksut määräytyvät koron mukaan. Tuomioistuinmaksu peritään suojaamista tai oikeussuojakeinoja koskevan hakemuksen toimittamisen ja maksullisen asiakirjan myöntämisen yhteydessä ministerineuvoston hyväksymän tariffin mukaisesti.

Tuomioistuinmaksut maksetaan yleensä pankkisiirrolla tuomioistuimen pankkitilille hakemusta jätettäessä. Kummankin osapuolen on maksettava tuomioistuimelle etukäteen niiden toimien kustannukset, joita osapuoli on pyytänyt. Jos toimet toteutetaan kummankin osapuolen pyynnöstä tai tuomioistuimen aloitteesta, kustannuksista vastaavat tilanteen mukaan joko molemmat osapuolet tai vain toinen osapuoli. Tuomioistuin määrittää maksettavat kustannukset.

Tuomioistuinmaksuja ja kustannuksia ei tarvitse maksaa seuraavissa tapauksissa: kantajien ei tarvitse maksaa, jos he ovat palkansaajia tai osuuskuntien jäseniä ja kanteen koskee työsuhdetta; elatusapuhakemukset; syyttäjän nostamat kanteet; kantajien ei tarvitse maksaa, jos kanteet koskevat rikoksesta johtuvia vahinkoja ja liittyvät lainvoimaiseen tuomioon; tuomioistuimen nimittämien osapuolen erityisedustajien ei tarvitse maksaa, jos osapuolen osoite on tuntematon.

Tuomioistuinmaksuja ja kustannuksia ei peritä luonnollisilta henkilöiltä, joiden tuomioistuin toteaa olevan vähävaraisia. Maksuvapautuspyynnön osalta tuomioistuin ottaa huomioon henkilön ja hänen perheenjäsentensä tulot, vahvistetun varallisuuden, siviilisäädyn, terveydentilan, mahdollisen työssäolon, iän ja muita seikkoja. Näissä tapauksissa oikeudenkäyntikulut maksetaan tuomioistuimen talousarvioon sitä varten varatuista varoista. Tuomioistuinmaksuja ei peritä velallisen tekemästä hakemuksesta, joka koskee konkurssimenettelyn aloittamista. Ne peritään varallisuudesta sitten, kun omaisuus on jaettu kauppalain (*Targovski zakon*) mukaan.

Jos hakemus hyväksytään kokonaan tai osittain, tuomioistuin määrää vastaajan maksamaan kantajalle menettelyjen kustannuksista tietyn osuuden suhteessa siihen, miltä osin hakemus hyväksyttiin (tuomioistuinmaksut, asianajajapalkkiot, oikeuskäsittelyyn ja todisteiden keräämiseen liittyvät kustannukset). Jos kantaja on saanut maksutonta oikeusapua, vastaaja määrätään korvaamaan kustannukset suhteessa siihen hakemukseen osaan, joka on hyväksytty. Jos asian käsittely lopetetaan, vastaajalla on oikeus saada korvauksia kustannuksista. Jos tuomioistuin hylkää hakemuksen, vastaajalla on oikeus vaatia maksamiaan kustannuksia takaisin siltä osin kuin hakemus on hylätty.

Asianajajien palkkioista sopivat asiakas ja asianajaja. Yleensä ne maksetaan oikeudellista edustusta koskevan sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä tai maksuehtojen mukaisesti. Asianajajan käyttäminen kanteen nostamisessa ja tuomioistuinkäsittelyssä ei ole pakollista.

11 Voinko saada oikeusapua?

Kuka tahansa luonnollinen henkilö voi hakea oikeusapua, jos hän täyttää oikeudelliset edellytykset. Oikeusapuun kuuluu maksuton oikeudellinen avustaja.

Oikeusapuhakemus tehdään kirjallisesti tuomioistuimelle, jossa asia on vireillä. Tuomioistuimen on hakemuksen hyväksymismääräyksessä ilmoitettava myönnettävän oikeusavun tyyppi ja laajuus. Määräys oikeusavun myöntämisestä tulee voimaan hakemuksen jättöpäivänä, jollei tuomioistuin toisin päättä. Määräys annetaan suljetussa istunnossa, ellei tuomioistuin katso tarpeelliseksi kuulla osapuolta kaikkien olosuhteiden

selvittämiseksi. Oikeusavun epäämistä koskevaan määräykseen voidaan hakea muutosta yksityisellä valituksella. Muutoksenhakutuomioistuimen antama määräys on lopullinen.

Siviili- ja hallintoasioissa oikeusapua myönnetään, jos tuomioistuin tai kansallisen oikeusaputoimiston puheenjohtaja toteaa asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten toimittamien todisteiden perusteella, ettei asianosaisella ole varoja maksaa asianajajan palkkiota. Tässä arvioinnissa tuomioistuin ottaa huomioon seuraavat seikat:

1. asianosaisen tai hänen perheenjäsentensä tulot
2. asianosaisen ilmoituksella varmennettu omaisuus ja varat
3. asianosaisen siviilisääty
4. asianosaisen terveydentila
5. asianosaisen työssäolo
6. asianosaisen ikä
7. muut seikat.

Oikeusapua ei anneta seuraavissa tapauksissa:

1. oikeusavun antaminen ei ole perusteltua oikeusapua hakevalle henkilölle koituvan hyödyn vähäisyyden vuoksi
2. vaatimus on ilmeisen perusteeton tai sitä ei voida ottaa käsiteltäväksi
3. kun on kyse [verotus- ja sosiaaliturvamenettelystä annetun lain](#) (*Danachno-osiguritelens protsesualen kodeks*) mukaisista kauppa- ja vero-oikeudellisista riidoista, paitsi jos oikeusapua hakee luonnollinen henkilö, joka on oikeutettu oikeusapuun.

Oikeusapu lopetetaan,

1. jos olosuhteissa, joiden perusteella oikeusapu myönnettiin, tapahtuu muutos
2. jos luonnollinen henkilö, jolle oikeusapu myönnettiin, kuolee.

Tuomioistuin määrää viran puolesta tai asianosaisen tai tuomioistuimen nimeämän asianajajan pyynnöstä, että myönnetty oikeusapu lopetetaan kokonaan tai osittain siitä hetkestä alkaen, kun olosuhteissa, joiden perusteella oikeusapu myönnettiin, tapahtuu muutos.

Tuomioistuin määrää viran puolesta tai asianosaisen tai tuomioistuimen nimeämän asianajajan pyynnöstä, että myönnetty oikeusapu peruutetaan kokonaan tai osittain, jos todetaan, että oikeusavun myöntämisen edellytykset puuttuivat osittain tai kokonaan.

Jos oikeusapu peruutetaan, asianosaisen on maksettava tai palautettava kaikki määrät, joista se on perusteettomasti vapautettu, sekä asianosaista menettelyssä edustavan, tuomioistuimen nimeämän asianajajan palkkio.

Tuomioistuimen nimeämä asianajaja jatkaa tehtäviään oikeusavun lopettamista tai peruuttamista koskevan määräyksen voimaantuloon asti, jos se on tarpeen asianosaisen suojelemiseksi haitallisilta oikeudellisilta seurauksilta. Muutoksenhaun määräajan kulumisen keskeytyy oikeusavun lopettamista tai peruuttamista koskevan tuomioistuimen päätöksen antamispäivän ja kyseisen päätöksen voimaantulopäivän väliseksi ajaksi. Päätöksen tultua voimaan muutoksenhaun määräajan kulumisen jatkuu.

12 Mistä lähtien asian katsotaan olevan vireillä? Antavatko viranomaiset palautetta siitä, onko asia on pantu vireille asianmukaisella tavalla vai ei?

Tuomioistuin kirjaa postitse saapuneet sekä henkilökohtaisesti tuomioistuimen virka-aikana tuodut hakemukset ja muut asiakirjat saapuvan postin diaariin niiden saapumispäivänä. Kanne katsotaan virallisesti nostetuksi päivänä, jona tuomioistuin on vastaanottanut hakemuksen. Jos hakemus on postitettu tai viety väärälle tuomioistuimelle, se katsotaan saapuneeksi postileiman päivämääränä tai väärän tuomioistuimen kirjaamana saapumispäivänä. Tuomioistuin tarkistaa hakemuksen asianmukaisuuden. Jos hakemus on puutteellinen tai jos kaikkia vaadittuja asiakirjoja ei ole toimitettu sen mukana, kantajaa pyydetään korjaamaan virheet viikon kuluessa. Lisäksi kantajalle ilmoitetaan, onko hän oikeutettu saamaan oikeusapua. Jos kantajan osoitetta ei ole ilmoitettu ja jos se ei ole tuomioistuimen tiedossa, viesti annetaan tiedoksi laittamalla ilmoitus tiettyyn paikkaan

oikeustalossa viikon ajaksi. Ellei kantaja korjaa virheitä määräajassa, hakemus liitteineen palautetaan. Jos kantajan osoitetta ei tiedetä, hakemusta säilytetään tuomioistuimen kirjaamossa, josta se voidaan antaa kantajalle. Näin toimitaan myös, jos hakemuksessa havaitaan ristiriitaisuuksia menettelyn aikana. Kanne katsotaan nostetuksi muutetun hakemuksen vastaanottopäivänä.

Jos tuomioistuin hakemusta tarkistaessaan toteaa, ettei sitä voida ottaa käsiteltäväksi, se palauttaa hakemuksen.

Hakemuksen palauttaminen kantajalle ei sulje pois mahdollisuutta toimittaa sitä uudestaan tuomioistuimelle. Siinä tapauksessa kanne katsotaan kuitenkin nostetuksi sinä päivänä, jona hakemus toimitettiin tuomioistuimeen uudestaan.

Oikeusviranomaiset eivät lähetä varsinaista asiakirjaa, jossa vahvistettaisiin, että kanne on nostettu asianmukaisesti. Ne toteuttavat kuitenkin tiettyjä menettelyjä, jotka osoittavat, että kanne on nostettu. Vastaaajaa pyydetään toimittamaan kirjallinen vastaus tietyn määräajan kuluessa, ja hänelle kerrotaan, mitä tietoja vastauksen pitää sisältää. Vastaaajalle kerrotaan myös, mitä seurauksia hänelle koituu, jos hän ei vastaa kanteeseen tai käytä oikeuksiaan. Lisäksi hänelle ilmoitetaan mahdollisuudesta käyttää oikeusapua, jos hän tarvitsee sitä ja on siihen oikeutettu. Vastaaajan kirjallisen vastauksen on sisällettävä seuraavat tiedot: tuomioistuimen nimi ja asian numero; vastaaajan sekä tarvittaessa hänen oikeudellisen edustajansa tai asiamiehensä nimi ja osoite; vastaaajan näkemys hakemuksen hyväksyttävyydestä ja olennaisista seikoista; vastaaajan näkemys seikoista, joihin hakemus perustuu; argumentit hakemusta vastaan ja niitä tukevat seikat; sekä vastineen toimittaneen henkilön allekirjoitus. Hakemukseen laatimassaan vastineessa vastaaajan on ilmoitettava, mitä todisteita hän toimittaa ja mitkä tosiseikat hän aikoo osoittaa niiden avulla todeksi. Lisäksi vastaaajan on esitettävä kaikki saatavillaan olevat kirjalliset todisteet. Vastineen mukana on toimitettava valtakirja, jos hakemuksen toimittaa asiamies, sekä vastineen ja sen liitteiden jäljennökset, yksi kappale kullekin vastaaajalle. Ellei vastaaaja annetussa määräajassa toimita kirjallista vastinetta, esitä näkemystään tai vastalauseita, kiistä hakemuksen mukana toimitetun asiakirjan totuudenmukaisuutta tai käytä oikeuttaan nostaa vastakanne tai sivukanne tai tukeutua kolmanteen osapuoleen, jolla on oikeus toimia hänen puolestaan, hän ei voi tehdä niin enää myöhemmin, ellei laiminlyönti johdu erityisistä ennakoimattomista olosuhteista.

Tarkistettuaan, että toimitetut hakemukset ovat asianmukaisia ja hyväksyttäviä, tuomioistuin päättää, miten kanteen kanssa edetään. Se vastaa osapuolten kysymyksiin ja vastalauseisiin, jotka koskevat kaikkia oikeudenkäyntiä edeltäviä asioita ja todisteiden hyväksymistä. Tuomioistuin voi myös määrätä sovittelun tai muiden vapaaehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käytöstä.

Tuomioistuin määrittää ajankohdan asian avoimelle käsittelylle ja kutsuu osapuolet siihen. Tuomioistuimen kirjaaja lähettää haasteet osapuolille, joille toimitetaan jäljennös tuomioistuimen päätöksestä.

Kauppaoikeudellisten asioiden osalta siviiliprosessilaissa säädetään, että osapuolten on vaihdettava asiakirjoja. Kun vastine on saatu, tuomioistuin lähettää jäljennöksen vastineesta liitteineen kantajalle, joka voi toimittaa täydentävän hakemuksen kahden viikon kuluessa. Täydentävällä hakemuksella kantaja voi täydentää ja selventää alkuperäistä hakemustaan. Täydentävän hakemuksen vastaanotettuaan tuomioistuin lähettää siitä jäljennöksen liitteineen vastaaajalle, joka voi toimittaa vastineen kahden viikon kuluessa. Täydentävässä vastineessaan vastaaajan on vastattava täydentävässä hakemuksessa esitettyihin asioihin.

Tarkistettuaan, että osapuolten toimittamat asiakirjat ovat asianmukaisia ja että hakemukset ja niissä esitetyt rahamäärät ja muut osapuolten esittämät vaatimukset ja vastalauseet ovat hyväksyttäviä, tuomioistuin tekee päätöksen mahdollisista oikeudenkäyntiä edeltävistä asioista ja todisteiden hyväksyttävyydestä. Tuomioistuin vahvistaa ajankohdan asian käsittelylle avoimessa oikeudenkäynnissä ja kutsuu osapuolet siihen lähettämällä kantajalle täydentävän vastineen. Lisäksi se antaa päätöksensä osapuolille tiedoksi. Tuomioistuin voi myös määrätä sovittelun tai muiden vapaaehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käytöstä. Kun kaikki todisteet on esitetty asiakirjoja vaihtamalla ja on sovittu, ettei osapuolten tarvitse saapua käsittelyyn, tuomioistuin voi käsitellä asian suljetuin ovin, jos osapuolet niin haluavat, jolloin osapuolet voivat toimittaa kirjallisia vastineita ja vastauksia.

Siviiliprosessilaki sisältää tiettyjä erityissäännöksiä, joita sovelletaan seuraavissa kannemenettelyissä: nopeutetut menettelyt, avioliittoasioihin liittyvät menettelyt, siviilisäätyä koskevat asiat, vajaanvaltaisuus, ositus, kiinteistön omistusoikeuksien suojeleminen ja palauttaminen, viralliset asiakirjat, ryhmäkanne ja täytäntöönpanomääräystä koskevat hakemukset, turvaamistoimet, suojahakemukset sekä

täytäntöönpanomenettelyt. Kauppalaissa on erityissääntöjä, jotka koskevat maksukyvyttömyysmenettelyjä ja niihin liittyviä hakemuksia.

13 Onko mahdollista saada tarkempaa tietoa menettelyn etenemisen aikataulusta (esim. siitä, koska on saavuttava asian käsittelyyn)?

Tuomioistuin kutsuu osapuolet asian käsittelyyn siinä tapauksessa, että se on määrännyt avoimesta käsittelystä suljetussa istunnossa. Jos asian käsittelyä lykätään avoimessa istunnossa, osapuolia ei kutsuta erikseen uuteen käsittelyyn, mikäli sen päivämäärä ilmoitettiin avoimen istunnon aikana ja osapuolet oli kutsuttu siihen asianmukaisesti. Haaste lähetetään viimeistään viikko ennen käsittelyä. Tätä sääntöä ei sovelleta täytäntöönpanomenettelyissä. Haaste sisältää seuraavat tiedot: haasteen antaneen tuomioistuimen tiedot, kutsutun henkilön nimi ja osoite, haasteen aihe ja asema, jossa henkilö kutsutaan, käsittelyn paikka ja ajankohta sekä oikeudelliset seuraamukset siitä, jos henkilö ei saavu oikeuteen.

Tuomioistuin toimittaa osapuolille jäljennökset kaikista sellaisista päätöksistä, joihin on mahdollista hakea erikseen muutosta.

Osapuolille ilmoitetaan määräajoista, jotka tuomioistuin asettaa menettelyyn liittyville toimille. Sen sijaan lakisääteisistä määräajoista ei ilmoiteta, lukuun ottamatta muutoksenhakua tuomioistuimen päätökseen koskevia määräaikoja. Tuomioistuimen on ilmoitettava kaikissa antamissaan päätöksissä viranomainen, jossa muutoksenhaku voidaan panna vireille, sekä vireillepanoa koskeva määräaika.

■ Päivitetty viimeksi: 23/09/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.